

## KOMMISSION FÖR ATT BEREDA INRÄTTANDET AV ETT DOMSTOLSVERK

Tillsättande	Justitieministeriet har i dag beslutat att tillsätta en kommission för att bereda inrättandet av ett domstolsverk.
Mandatperiod	16.5.2016–28.2.2017
Bakgrund	I reformprogrammet för rättsvården 2013-2025, som utarbetades av en delegation som tillsattes av justitieministeriet 1.6.2012, föreslås som en åtgärd för att utveckla justitieförvaltningens strukturer att det inrättas ett domstolsverk. Förslaget syftar till att stärka domstolarnas oberoende och domstolsförvaltningens effektivitet.

Enligt statsminister Sipiläs regeringsprogram ska ämbetsstrukturen inom centralförvaltningen reformeras enligt de gemensamma principerna för strukturreformer. I finansministeriets utredning om ämbetsverksstrukturen inom statens centralförvaltning ("Yhteisillä periaatteilla kohti tulevaisuuden virastorakennetta", FM:s publikationer 3/2015) föreslås bland annat att det för domstolarnas interna administration, utveckling och styrning inrättas ett separat domstolsverk. Verket ska vara ett centralt ämbetsverk, vars verksamhetsområde omfattar alla domstolar.

Som ett led i genomförandet av reformprogrammet för rättsvården startade justitieministeriet den 30 april 2014 ett projekt, som inleddes med att ministeriet tillsatte två utredningsmän för att utarbeta en bedömningspromemoria om möjligheterna att reformera domstolsväsendets centralförvaltning genom att inrätta ett domstolsverk. Utredningsmännens bedömningspromemoria publicerades i januari 2015 (Justitieministeriet, utredningar och anvisningar 2/2015). Enligt bedömningspromemorian ska målet för inrättandet av domstolsverket vara att organisera domstolarnas centralförvaltning på ett sätt som betonar domstolarnas oberoende ställning, främjar en effektiv och resultatrik skötsel av domstolarnas förvaltningsuppgifter och därigenom stärker en hög kvalitet i domstolarnas rättsskipningsverksamhet och rättssäkerheten.

Med hänsyn till de ovan nämnda utgångspunkterna tillsätter justitieministeriet en kommission för att bereda inrättandet av ett domstolsverk.

## Kommissionens uppdrag

Kommissionen ska före slutet av februari 2017 utarbeta ett förslag till inrättande av ett domstolsverk. Förslaget ska utarbetas i form av en regeringsproposition. Avsikten är att regeringspropositionen ska kunna överlämnas till riksdagen under den senare hälften av år 2017 så att verket kan inrättas under denna valperiod. Utgångspunkten ska vara att domstolsverket inrättas inom justitieministeriets förvaltningsområde.

Arbetsfördelningen mellan justitieministeriet, domstolsverket och de enskilda domstolarna ska vara tydlig och ändamålsenlig, och såväl domstolsväsendets centralförvaltningsuppgifter som de enskilda domstolarnas administrativa uppgifter ska organiseras så att de kan skötas på ett ekonomiskt lönsamt och effektivt sätt.

I förslaget ska beaktas att justitieministeriet även i framtiden ska svara för uppgifterna på statsrådsnivå, såsom lagberedningen och beredningen av andra ärenden som ska avgöras av statsrådet eller republikens president, fastställandet av strategiska riktlinjer för domstolsväsendets verksamhet samt de viktigaste frågorna i anslutning till det internationella och EU-samarbetet. Justitieministeriet ska också svara för ram- och budgetberedningen samt föra resultatförhandlingarna med domstolsverket. Domstolsverket ska ha till uppgift att allokera de person- och andra resurser som anvisats domstolarna. Därför ska domstolsverket även föra resultatförhandlingarna med de enskilda domstolarna.

Kommissionen ska i sitt förslag samla de uppgifter som domstolsverket avses sköta samt lägga fram en motiverad uppskattning av det antalet personal som behövs för att kunna sköta dessa uppgifter på ett behörigt sätt samt de beräknade lönekostnaderna. Kommissionen kan föreslå flera alternativa modeller. Utgångspunkten är att de operativa centralförvaltningsuppgifterna som för närvarande sköts vid justitieministeriet ska överföras till domstolsverket. I förslaget ska i synnerhet tas ställning till organiseringen de uppgifter som för närvarande sköts vid justitieförvaltningsavdelningens enhet för internationell rättsvård samt skötseln av ärenden som gäller tjänstekollektivavtal. För att verkets verksamhet på lång sikt ska kunna medföra mer inbesparingar än tilläggskostnader, ska även vissa administrativa uppgifter som för närvarande sköts vid domstolarna överföras till domstolsverket. När det gäller domstolarnas ekonomi- och personalförvaltningsuppgifter ska de i Kieku-projektet uppställda kraven på att koncentrera uppgifter beaktas i förslaget.

I förslaget ska beaktas att domstolsverket ska betjäna hela domstolsväsendet.

Domstolsverket ska inte kunna befatta sig med domstolarnas rättskipande verksamhet. En av verkets uppgifter ska dock vara att stödja och samordna utvecklingen av kvaliteten på domstolarnas verksamhet. Kommissionen ska också bedöma om det i anslutning till verket ska inrättas ett tillsynsorgan, såsom en yrkesetisk nämnd, för övervakning av rättskipningspersonalens verksamhet.

Enligt reformprogrammet för rättsvården ska domstolsverkets administration ordas så att det finns en stark domstolsrepresentation i styrelsen och att verket har en professionell ledning och kunnig personal. Kommissionen ska med beaktande av de ovan nämnda utgångspunkterna lägga fram ett förslag till verkets förvaltningsstruktur, ledning, förfarandet vid utnämning av den högsta ledningen samt verkets övriga personal. Flera alternativa modeller kan föreslås.

Kommissionen kan också framföra sina synpunkter på vilka omständigheter som bör beaktas när det fattas beslut om var domstolsverket ska ligga.

Kommissionen ska dessutom utreda vilka personalresurser den strategiska planeringen av domstolsväsendets verksamhet samt domstolsverkets resultatstyrning förutsätter vid justitieministeriet och hur dessa organiseras som en del av ministeriets verksamhet. Kommissionen ska utreda vilka kostnadseffekter och konsekvenser för personalen det har om justitieministeriets operativa centralförvaltningsuppgifter som gäller domstolarnas verksamhet och vissa av de enskilda domstolarnas administrativa uppgifter överförs till domstolsverket. Kommissionen ska därtill utreda på vilket sätt verksamheten av den domarutbildningsnämnd som föreslagits av domarförslagsnämnden och i regeringens proposition RP 7/2016 kan organiseras som en del av domstolsverket.

Vid bedömningen av det nya verkets uppgifter, förvaltningsstruktur och resurser ska motsvarande arrangemang i andra länder samt de internationella rekommendationerna som gäller domstolarnas centralförvaltning beaktas. Därtill ska förvaltningsområdets struktur, omfattning, särdrag samt de olika domstolssektorernas personalstruktur och uppgifter beaktas. I detta syfte ska kommissionen kartlägga uppgifterna och resurserna vid de andra centralförvaltningsmyndigheterna inom justitieministeriets förvaltningsområde i förhållande till domstolsfältet.

Planeringen av ämbetsverkets struktur ska ske i ett samarbete med finansministeriet, som svarar för projekten för att reformera central- och regionförvaltningen, och utvecklingen av ämbetsverkets struktur ska stödja sig på de utvecklingsprinciper som tillämpats i projektet för att reformera centralförvaltningen (Kehu) och i Virsuprojektet.

Kommissionen ska under sitt arbete höra åtminstone Riksåklagarämbetet, Riksfogdeämbetet, Rättsregistercentralen, Statens revisionsverk och Statskontoret. Kommissionen kan även höra övriga sakkunniga.

## Organisering

Till kommissionen utnämns följande medlemmar och ersättare:

- justitierådet Hannu Rajalahti, högsta domstolen  
ersättare justitierådet Tuula Pynnä, högsta domstolen
- förvaltningsrådet Niilo Jääskinen, högsta förvaltningsdomstolen  
ersättare regeringsrådet Riitta Mutikainen, högsta  
förvaltningsdomstolen
- hovrättspresident Mikko Könkkölä, Helsingfors hovrätt  
ersättare hovrättspresident Marianne Wagner-Prenner, Rovaniemi  
hovrätt
- överdomare Ann-Mari Pitkäranta, Tavastehus förvaltningsdomstol  
ersättare överdomare Ritva Isomoisio, Åbo förvaltningsdomstol
- överdomare Kimmo Mikkola, marknadsdomstolen  
ersättare överdomare Juha Pystynen, försäkringsdomstolen
- lagman Tatu Leppänen, Hyvinge tingsrätt  
ersättare lagman Marja Virtanen, Södra Savolax tingsrätt
- överdirektör Sami Manninen, justitieministeriet,  
lagberedningsavdelningen  
ersättare lagstiftningsrådet Tuula Majuri, justitieministeriet,  
lagberedningsavdelningen
- överdirektör Kari Kiesiläinen, justitieministeriet,  
justitieförvaltningsavdelningen ersättare planeringschef Raimo Ahola,  
justitieministeriet, justitieförvaltningsavdelningen
- regeringsrådet Anne Hallavainio, justitieministeriet,  
justitieförvaltningsavdelningen  
ersättare utvecklingschef Tuula Kivari, justitieministeriet,  
justitieförvaltningsavdelningen
- regeringsrådet Kirsi Äijälä, finansministeriet  
ersättare konsultativ tjänsteman Miska Lautiainen, finansministeriet
- ordförande för Finlands domarförbund, hovrättsrådet Kimmo Vanne  
ersättare försäkringsrättsdomare Anna Pitkänen
- ordförande för Personalföreningen vid justitieförvaltningen PJF rf,  
tingssekreterare Outi Ahonen  
ersättare vice ordförande för PJF rf, notarie Tiina Kallio
- ordförande för Finlands Advokatförbund, advokat Risto Sipilä
- huvudförtroendeman Sari Aho, Förhandlingsorganisationen för  
offentliga sektorns utbildade FOSU
- huvudförtroendeman Jukka Oksanen, Förbundet för den offentliga  
sektorn och välfärdsområdena JHL rf

Kommissionens ordförande är Helsingfors hovrätts president Mikko Könkkölä och vice ordförande är regeringsrådet Niilo Jääskinen.

Sekreterarena är överinspektör Jennimari Huovinen och överinspektör Taru Alanaatu från justitieministeriets justitieförvaltningsavdelning. Kommissionen kan vid behov ha en ytterligare sekreterare med uppgiften som bisyssla.

I kommissionens sammansättning har man strävat efter att iaktta kravet i 4a § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) om att kvinnor och män ska vara representerade i en kommission till minst 40 procent vardera, om inte särskilda skäl talar för något annat. Kravet har inte kunnat iakttas, eftersom instanserna som är företrädade i kommissionen har utnämnt fler män än kvinnor.

## Finansiering

Kommissionens medlemmar sköter sina uppgifter som tjänsteuppdrag. Det ämbetsverk där tjänstemannen som hör till kommissionens är anställd svarar för dennes resekostnader. Resekostnaderna ska beaktas i respektive ämbetsverks resultatförhandlingar. Möten ordnas i mån av möjlighet via videoförbindelse.

Justitie- och arbetsminister

Jari Lindström

Kanslichef

Asko Välimaa

SÄNDLISTA Kommissionens ordförande, medlemmar och sekreterare  
Domstolarna  
Justitieministeriet  
- lagberedningsavdelningen

- justitieförvaltningsavdelningen
  - kommunikationsenheten
- Finansministeriet  
Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf  
Finlands domareförbund  
Personalföreningen vid justitieförvaltningen PJF rf  
Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf  
Finlands Advokatförbund